

Koronapandemian vaikutukset alakouluikäisten uinninopetukseen

Nina Kurppa & Fanni Saari

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Amk-opinnäytetyö

2022

Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma

Tiivistelmä

Tekijä(t)

Nina Kurppa, Fanni Saari

Tutkinto

Liikunnanohjaaja AMK

Raportin/Opinnäytetyön nimi

Koronapandemian vaikutukset alakouluikäisten uinninopetukseen

Sivu- ja liitesivumäärä

31 + 5

Uinninopetus kuuluu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Ensimmäisellä ja toisella luokalla tavoitteina on veteen tutustumisen ohella oppia alkeisuimataito. Ylemmillä vuosiluokilla liikunnan opetuksen tavoitteena on oppia uimataito, jossa oppilas liikkuu ja pystyy pelastautumaan vedestä itsenäisesti.

Uimataito on kansalaistaito. Hyvä uimataito takaa pärjäämisen vesistöissä sekä pelastustilanteissa. Suomen hukkumistilastot kertovat aikuisten uimataidottomuudesta. Alkoholin käyttö, puutteelliset varusteet tai pelastusliivien vähättely, heikompi toimintakyky ja uimataidottomuus aikuisella tai lapsella lisäävät hukkumistapaturma tilastojen lukuja.

Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Suomen Uimaopetus ja hengenpelastusliitto. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää koronapandemian vaikutuksia esi- ja alakouluikäisten uinninopetukseen. Kyselytutkimus oli lähes koko Suomen laajuinen. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen. Tutkimus sisälsi myös avoimia kysymyksiä. Kyselyyn vastasi 149 kuntaa ja vastauksia saatiin 167 kappaletta. Vastausprosentti oli 83,91 %. Kyselyn määrällisistä vastauksista luotiin kuvaajia Excel ohjelmaa hyödyntäen, havainnoimaan kokonaisuutta.

Kyselytutkimuksen vastaajien mukaan puolet kokee pandemian vaikuttaneen uintituntimääriin ja puolet taas ei. 93 % vastaajista kertoi uimahallin olleen suljettuna pandemian aikana. Tulosten mukaan sulkutoimien aikana 54 % kunnista pystyi järjestämään uinninopetusta osittain tai täysimääräisesti, joten lähes puolet vastanneista kunnista ei saanut järjestettyä uinninopetusta lainkaan. 63 % koki koronan vaikuttaneen uinninopetukseen osallistumiseen. Kolmasosa vastaajista kertoo altistumisien vaikuttaneen opetukseen. Tässä opinnäytetyössä toteutettu pandemian vaikutuksia kartoittanut kysely ja sen tulokset, ovat osa keväällä 2022 toteutettavaa 6. -luokkalaisten uimataitotutkimusta.

Asiasanat

uimataito, korona, uinninopetus, koululiikunta, opetussuunnitelma, uinti,

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Uimataito ja uinninopetus Suomessa	2
2.1	Uimataito Suomessa	2
2.2	Alakoululaisten uinninopetus	4
3	Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	6
3.1	Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto	6
3.2	Korona ja pandemian tuomat rajoitukset uimahalleissa	8
3.3	Koronapandemian aikana tehdyt selvitykset	9
4	Opinnäytetyön toteutus	12
4.1	Tutkimusmenetelmä ja kyselytutkimuksen sisältö	12
4.2	Aineiston keruu	13
4.3	Aineiston analyysi	14
4.4	Kyselytutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	14
5	Koronakyselyn tulokset	16
6	Pohdinta	24
6.1	Vertailu vuoden 2017 kuntakyselyyn	25
6.2	Johtopäätökset	27
	Lähteet	30
	Liite 1. Kyselytutkimus	32

1 Johdanto

Koronapandemialla on ollut suuria vaikutuksia maailmanlaajuisesti. Vuosina 2019–2022 on maailma muuttunut taloudellisesti kuin myös fyysisestikin ihmisten liikkumisen näkökulmasta. Kärsijöinä eivät ole olleet vain aikuiset, vaan myös lapset, joihin globaalin pandemian aiheuttamat rajoitukset ovat iskeneet Suomen hallituksen tahtotilasta huolimatta. Jopa kolmasosa askelista jäi lapsilla ja nuorilla ottamatta, kun ensimmäisen koronasulun tuoma koulujen etäopetus toi koulumatkan ja muun välituntiliikkumisen sijalle kodin pienet ympyrät. (Vasankari ym. 2020.)

Vaikka koronapandemia ja sen mukanaan tuomat rajoitukset ovatkin jo tulleet osaksi arkea, ei vielä ole juurikaan tutkittua tietoa siitä, miten pandemia on vaikuttanut lasten uinninopetukseen ja sitä myötä lasten uimataitoon. Osittain siksi, ettei vielä voida nähdä pandemian vaikutuksia täysimääräisesti, ja osittain ettei tällaisia tutkimuksia ole ehditty vielä tehdä. Tästä syystä opinnäytetyön tekeminen aiheesta oli ajankohtaista.

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton kuntakysely- hanke, jonka mukana on tämän opinnäytetyön tuoma liite koronan vaikutuksista. Kuntakysely on osa vuonna 2022 tehtävää uimataitotutkimusta, jota SUH, eli Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto yhteistyössä opetushallituksen ja LIKES- tutkimuskeskuksen kanssa, on toteuttanut vuodesta 2000. (Hakamäki, 2017.) Opinnäytetyössä käsitellään kuntakyselyn yhteydessä tehtyä selvitystä koronapandemian vaikutuksista esi- ja alakouluasteen uintien opetukseen ja järjestämiseen Suomessa.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu kyselytutkimuksena, josta kerätyillä tilastoilla, ja niitä edellisiin selvityksiin ja tutkimuksiin verraten on tavoitteena selvittää, millaisia muutoksia korona on tuonut 6–12-vuotiaiden uinninopetukseen. Opinnäytetyön teoreettisina viitekehäyksiä ovat edellisten vuosien kuntakyselyt. Tällä opinnäytetyöllä oli tavoitteena saada ajankohtainen selvitys siihen, miten koronapandemia on vaikuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiseen koululaisten uinninopetukseen ja tuoda taustatietoa myöhemmin keväällä toteutettavaan 6.- luokkalaisten uimataitotutkimukseen.

2 Uimataito ja uinninopetus Suomessa

Tomi Vasankari (ym. 2020.) tiimeineen ovat tutkineet lasten ja nuorten liikkumista koronakeväänä 2020 ja verranneet sitä LIITU- tutkimukseen (Husu, Jussila, Tokola, Vähä-Ypyä, Vasankari.) vuodelta 2018. Tutkimuksessaan Vasankari tiimeineen ovat mitanneet perusopetuksessa olevien lasten liikkumista 24/7-mittaavalla kiihtyvyyssmittarilla, joista saaduilla tuloksilla vertailua on pystytty tekemään. Keväällä 2020, kun tutkimusta on toteutettu, ovat koulut olleet etäopetuksessa ja harrastustoiminta rajoitusten vuoksi tauolla. Tutkimuksessa havaittiin lasten ja nuorten liikkumisen vähentyneen LIITU- tutkimukseen verraten 1000–3000 askelta päivässä. Isoimmat erot huomattiin, kun tarkasteltiin askelten määriä koulupäivien aikana (kello 7–14), jolloin askeleet kerääntyvät koulumatkoista ja koulupäivän aikaisesta liikkumisesta. (Vasankari ym. 2020.)

Omassa tutkimuksessaan Tison (ym. 2020.) taas on todennut pandemian aiheuttaneiden sulkutoimien vaikuttaneen erityisesti fyysisen aktiivisuuden määrään eri ikäluokissa askelmäärien muutosta ja muutoksen ajoituksen keskiarvoa mitattaessa. Tämä tutkimus on tehty datalla, joka on saatu ilmaisesta liikkumista mittaavasta puhelinsovelluksesta. Yli 450 000 sovelluksen käyttäjää lähes maailmanlaajuisesti on iso otanta, jossa nähdään selkeitä eroja erilaisten rajoitusten ja sulkujen tuomasta vaihtelusta.

Jo LIITU -tutkimuksessa (Husu ym. 2018.) todetaan lasten liikuntasuhteen heikentyneen edellisestä tutkimuksesta ja liikunnallisen aktiivisuuden ennusteen olevan heikompi kuin aikaisemmin. Lasten ja nuorten liikkumisen väheneminen on selkeästi yhteydessä siihen, miten aikuiset liikkuvat tulevaisuudessa.

Kun tutkimuksen mukaan askelmäärän pudotuksella nähdään haitallisia vaikutuksia kasvulle ja kehitymiselle ja varsinkin rajoitusten jatkuessa haitan kasvamisella entisestään, onko mahdollista, että sama kehitys on nähtävissä lasten uimataidossa koulujen uinninopetuksen ollessa tauolla rajoitusten ja tartuntojen leviämisen estämisen vuoksi?

2.1 Uimataito Suomessa

Uimataito on Suomessa määritelty kansalaistaidoksi. Vuodesta 1996 suomalaisten uimataitoa on testattu Pohjoismaisten hengenpelastusliittojen (SUH, Svenska Livräddningssällskapet, Norges Livredningseslskap, Dansk svommeunion) määritelmällä, jossa

”henkilö, joka pudottuaan syvään veteen niin, että pää käy veden alla ja päästyään uudelleen pinnalle ui yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selällään, on uimataitoinen”. (Andersson, 2016; SUH, 2022).

Määritelmä on pohjoismaisten hengenpelastusliittojen vuonna 1996 hyväksymä määritelmä, joka toimii kriteerinä myös uimataitoa testattaessa. Tätä määritelmää on käytetty lähtökohtana seurannalle, jolla on saatu mitattua suomalaisten uimataitoisuutta. (Andersson, 2016; SUH, 2022.)

Jopa monet aikuiset uskovat olevansa parempia uimareita kuin todellisuudessa ovatkaan. Kokonaisuudessaan suomalaisten uimataitoa on tutkittu todella vähän. Aikuisten uimataitoa on tutkittu viimeksi vuonna 2011, jolloin 15–64-vuotiaista lähes 30 % ei täyttänyt uimataidon määritelmää. Taulukoissa 1 ja 2 on nähtävissä vuoden 2011 ja edeltävien tutkimusten tuloksien koonti, josta voidaan huomioida uimataidon nousu etenkin nuorimmissa ikäluokissa. (Rajala & Kankaanpää, 2011.)

Taulukko 1. Suomalaisten miesten uimataito (%) ikäryhmittäin vuosina 1998, 2006 ja 2011. Mukailtu taulukko lähteestä (Rajala & Kankaanpää, 2011.)

Ikäryhmä	Ui 200m, josta 50m selällään			Ui lyhyitä matkoja			Ei osaa uida		
	1998	2006	2011	1998	2006	2011	1998	2006	2011
15-24	82,4	84,8	87,2	15,6	13,7	11,5	2	1,6	1,3
25-34	73,6	78	80,2	21,5	19,9	15,9	4,9	2,1	3,8
35-44	75	70,4	78,2	20,5	22,8	102	4,5	6,8	2,6
45-54	64,9	60,3	68	28,1	32,2	26,5	7	7,5	5,5
55-64	50,2	57,5	56,7	39,9	37,5	32,7	9,9	5	10,5
Yhteensä	68,9	68,4	71,1	25,4	26,7	23,3	5,8	5	5,6

Taulukko 2. Suomalaisten naisten uimataito (%) ikäryhmittäin vuosina 1998, 2006 ja 2011. Mukailtu taulukko lähteestä (Rajala & Kankaanpää, 2011.)

Ikäryhmä	Ui 200m, josta 50m selällään			Ui lyhyitä matkoja			Ei osaa uida		
	1998	2006	2011	1998	2006	2011	1998	2006	2011
15-24	76,1	75,8	85,7	23	23,2	13,5	0,9	1,1	0,8
25-34	70,9	68,2	71,6	26,3	29,9	27,2	2,8	1,9	1,1
35-44	62	69,9	75,5	34	29,5	22,4	4	0,6	2,2
45-54	52,2	53,2	64,8	39,4	39,2	32,8	8,4	7,6	2,4
55-64	36,2	44,5	42,1	53,4	47,2	48,4	10,4	8,3	9,5
Yhteensä	59,5	60,9	65,2	35,2	34,8	31	5,3	4,3	3,7

Koululaisten osalta uimataitoa on tutkittu viiden vuoden välein vuodesta 2000. Tuorein 6.-luokkalaisten uimataidon tutkimus vuodelta 2017 kertoo karua kieltään siitä, että lähes neljäsosa 12-vuotiaista ei ole uimataitoisia. Myös tässä tutkimuksessa uimataidon kriteerinä on käytetty pohjoismaista uimataidon määritelmää. (Hakamäki, 2017.)

2.2 Alakoululaisten uinninopetus

Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon. Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Oppitunneilla korostuvat kehollisuus, fyysinen aktiivisuus ja yhdessä tekeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta.

Peruskoulun uinninopetuksen tavoite vuosiluokilla 1–2 on tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito (n. 10 metriä). Vuosiluokilla 3–6 tavoitteena on opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä. Vuosiluokilla 7–9 uinninopetuksen tavoitteena on puolestaan vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä. (Opetushallitus, 2014.)

Uinninopetus on kirjattu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin, ja mikäli korona- aikana kuntakohtaisesti ei ole ollut mahdollisuus järjestää uima- ja vesipelastustaitoja, tulee opetuksen järjestäjän huolehtia siitä, että opetukselle asetetut valtakunnalliset tavoitteet tulee saavutettua perusopetuksen aikana. (Opetushallitus, 2022.)

Uimataidon oppimisessa koulujen uinninopetuksella on suuri merkitys vesiliikunnan ja uinnin kuuluessa opetushallituksen perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan perusuimataito on 1–4 luokkien tavoitteissa. Lopuilla perusopetuksen luokilla tavoite on kehittää olemassa olevaa uimataittoa sekä oppia taitoja vedestä pelastamisessa.

Tammikuussa 2017 on julkaistu 6. -luokkalaisten uimataitotutkimus, joka oli viides valtakunnallinen uimataitotutkimus Suomessa. Tutkimuksen mukaan 76 % oppilaista pystyy suorittamaan pohjoismaiden uimataitotestin, jossa hypätään uintisyvyiseen veteen ja uidaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selällään. Tutkimuksessa selvisi, että kuntien väliset erot uinninopetuksessa ovat suuria. Niissä kunnissa, joissa uinninopetusta ei järjestetä opetussuunnitelman mukaisesti (Opetushallitus, 2014.) uimataitotaitoisia 6. -luokkalaista on 69 %. Sen sijaan kunnissa, joissa uinninopetus toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti, löytyy uimataitotaitoisia 6. -luokkalaista 79 %. (SUH, 2017.)

6. -luokkalaisten uimataittoa ja sen järjestämistä on seurattu vuodesta 2000. Tutkimuksessa on ollut mukana LIKES- tutkimuskeskus, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto sekä opetushallitus. Kunnat voivat järjestää uinninopetusta haluamallaan tavalla. Op-

pilaiden mahdollisuuteen osallistua uinninopetukseen vaikuttaa se, onko kunnassa uimahallia vai ei. Uinninopetuksen järjestäminen on hyvin vaihtelevaa kunnittain. Osassa kuntia uinninopetukseen pääsevät kaikki luokka-asteet, ja taas toisessa kunnassa on opetusta vain jollekin tai ei lainkaan. Opetuksen laatu myös vaihtelee. Osa opettajilta tulleista negatiivisista vastauksista perustuu määrärahojen puuttumiseen, tai yksinkertaisesti opetussuunnitelmaa ei pystytä noudattamaan. 27 % kunnista ei järjestä uinninopetusta lainkaan 6. -luokkalaisille. Jos opetussuunnitelmaa noudatetaan vain osittain, osajia on 72 %. Mikäli uinninopetusta ei järjestetä kunnassa lainkaan, on osajia vain 63 %. (Hakamäki, 2017.)

Useassa kunnassa uinninopetus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti eli uinninopetus alaluokilla on tehostetumpaa ja ylemmillä luokka-asteilla vesipelastusta. Opetuksesta vastaa kaupungin liikuntatoimi tai muu yksityinen palveluntuottaja. (SUH, 2017.)

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto on nähnyt tärkeänä selvittää, miten OPS tavoitteiden mukainen uinninopetus on kunnissa toteutettu.

Vuonna 2017 toteutettiin kuntakysely kuntien yhteyshenkilöille liikunta- ja sivistystoimissa sekä/tai uinninopetuksesta vastaaville henkilöille, jonka pohjalta saatiin luotua kuvaa siitä, miten uinninopetus on järjestetty. (SUH, 2017.)

3 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto on tutkinut 6. -luokkalaisten uimataittoa vuodesta 2000 yhteistyössä LIKES-tutkimuskeskuksen ja opetushallituksen kanssa. (SUH, 2017.) Tässä opinnäytetyössä tarkoituksena oli päivittää kuntakysely vuodelta 2017, lisäten tutkimukseen koronaan liittyviä kysymyksiä. Koronaan liittyvät kysymykset kohdensivat, mitkä ovat koronaviruksen tuomien haasteiden tosiasialliset vaikutukset koululaisten uinninopetukseen sekä uimataitton. Tämä opinnäytetyö tukee keväällä 2022 toteutettavaa kansallista 6. -luokkalaisten uimataitotutkimusta.

Tämän opinnäytetyön tuloksena tavoiteltiin vastauksia tutkimusongelmaan; miten korona on vaikuttanut koululaisten uinninopetuksen järjestämiseen ja opetukseen. Tätä tavoitetta lähdettiin tavoittelemaan alakysymyksillä:

1. Minkälaisia vaikutuksia rajoitukset ovat tuoneet koululaisten uinteihin?
2. Onko jokin ikäluokka jäänyt rajoitusten vuoksi kokonaan ilman uinninopetusta?
3. Minkälaisia vaikutuksia rajoituksilla on ollut lasten uimataitton?

Koska kysymykset eivät saaneet olla johdattelevia välttääksemme vääristynyttä dataa tuloksien tulkinnassa, laadittiin ne kohderyhmää huomioiden. Kysymykset muodosteltiin niin, että vastaukset olisivat mahdollisimman kuvaavia. Avoimilla kysymyksillä saatiin annettua vastaajalle lisää tilaa kertoa omin sanoin tarkemmin, miten he ovat kokeneet pandemian vaikuttaneen koululaisten uinninopetukseen ja sitä myötä uimataitton. (Heikkilä, 2014; Viikka, 2014.)

3.1 Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry (SUH) on 1953 perustettu koulutus- ja valistusjärjestö, jonka tehtäviin kuuluu uimataidon ja siihen liittyvien olosuhteiden edistäminen jäsenjärjestöjen, kuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa. (SUH, 2022.)

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton tavoitteena on, että jokaisella suomalaisella on oikeus oppia uimaan. Lisäksi he kouluttavat satoja ammattitaitoisia uimaopettajia, tuottavat materiaaleja ja toimintamalleja eri toimijoiden tueksi, vaikuttavat liittyviin olosuhteisiin sekä edistävät lasten ja nuorten oikeuksia saada uinninopetusta opetussuunnitelman (2014) mukaisesti eri kouluasteissa.

Kuva 1 Yksikään ei huku, (SUH, 2022).

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton päätavoitteena on uimataidon, vesiturvallisuuden ja olosuhteiden edistäminen. (kuva 1.) Jokaisella tulisi olla mahdollisuus oppia uimataito ja ennakoida mahdollisia vaaratilanteita. Lisäksi kaikilla tulisi olla riittävät tiedot ja taidot niin itsensä kuin toisen pelastamiseen veden varasta. (SUH, 2022.)

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton kahdeksan tavoitetta vuoteen 2025 mennessä ovat:

- Uimataitoisten osuuden ja hukkumiskuolemien laskeva trendi.
- Uinninopetuksen järjestäminen yhä useammassa kunnassa esikoululaisille sekä kaikille luokka-asteille.
- Lisätä SUH:n kouluttamia ammattilaisia edistämässä eri ikäisten uimataitoa sekä vesiturvallisuutta.
- Viisaasti Vesillä -kampanjan rahoitus ja hukkumisten ehkäisytyö.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto toivoo, että ihmisillä olisi tarvittava tieto veden äärellä, vesillä ja jäällä, sekä tarvittavat pelastustaidot toisen pelastamiseksi.
- Vesiliikenteen promilleraja olisi sama vesillä ja liikenteessä.
- Suomen uimahallit, kylpylät, uimarannat ja talviuintipaikat olisivat yhdenvertaisesti saavutettavissa.
- Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto toivoo kuntien ja muiden toimijoiden ylläpitävän monipuolisia vesiliikunnan olosuhteita huomioiden esteettömyyden, turvallisuuden sekä kestävä kehityksen eri kohderyhmille.

Vision saavuttamiseksi sekä valintojen toteuttamiseksi liitto edistää uimataittoa, vesi- ja jääturvallisuutta sekä kehittää vesiliikkumisen olosuhteita. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto kouluttaa ammattilaisia, viestittävät yhteisöä, vaikuttavat päättäjiin sekä kantavat vastuun. (SUH, 2022.)

Liiton hallituksen valitsemat asiantuntijat kehittävät ja koordinoivat SUH:n toimintaa. Valiokuntien jäsenten tehtävänä on vastata oman toimialueen toiminnasta ja kehittämisestä Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton kanssa. Valiokunnat ovat uimataito-, vesiturvallisuus- sekä olosuhdevaliokunta. Lisäksi hallitus on nimennyt uimahallivaliokunnan, jonka tarkoituksena on edistää ja kehittää uinninopetuksen, uinnin ja muun vesiliikunnan olosuhteita turvallisiksi, terveellisiksi ja viihtyisiksi. (SUH, 2022.)

3.2 Korona ja pandemian tuomat rajoitukset uimahalleissa

SARS-CoV-2-infektio (Covid-19) on uusi koronaviruksen muoto, joka löytyi Kiinassa ilmenneiden keuhkokuumetapausten löydöksenä vuoden 2019 lopulla. Koronavirukset aiheuttavat tavallisesti lieviä hengitystietulehduksia, mutta voivat aiheuttaa myös vakavamman kuolemaan johtavan infektion. (THL, 2022.) Ensimmäinen koronainfektio Suomessa todettiin kiinalaisella matkustajalla vuoden 2020 tammikuun loppupuolella. Ensimmäinen Suomen kansalaisella todettu tartunta löytyi helmikuussa 2020 ja viruksen leviäminen Suomessa alkoi maaliskuussa 2020, jolloin THL sekä hallitus alkoivat rakentaa strategiaa epidemian leviämisen estämiseksi. Maaliskuussa 2020 WHO:n pääjohtaja julisti puheessaan epidemian pandemiaksi (Ghebreyesus, 2020.), mutta jo sitä ennen Suomessa oli lisätty helmikuussa koronaviruksen vaikea infektio yleisvaarallisten tartuntatautien listaan. (Valtioneuvosto, 2020.)

”Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi.” (Valtioneuvosto, 2020).

Jo ennen poikkeusolojen toteamista monet kunnat ehtivät muun muassa sulkea omatoimisesti uimahallejaan ja siirsivät kouluja etäopetukseen. Tämä tarkoitti sitä, että sekä harrastusluontoinen uiminen, että koulujen uimaopetukset loppuivat vuoden 2020 keväältä. Rajoitukset eivät uimahallien osalta jääneet tähän. Pandemian uudelleen kiihtymisen vuoksi rajoituksia uimahallien osalta tuli paikkakuntaakohtaisesti loppuvuodesta 2020 jatkuen kevääseen 2021 ja vielä uudelleen loppuvuodesta 2021.

Tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa keväällä 2022, on uimahallit avattu sulun jälkeen ja koulujen uinninopetukset ovat päässeet jatkumaan lähes normaalisti koko Suomessa vielä voimassa olevista rajoituksista huolimatta heti lukukauden alusta alkaen.

3.3 Koronapandemian aikana tehdyt selvitykset

Suomen Uima- ja Hengenpelastusliitto on tehnyt koronapandemian aikana kaksi selvitystä pandemian vaikutuksista uimahallien käyttöön. Nämä tutkimukset on toteutettu syyskuussa 2020 ja uudelleen tammikuussa 2021. Näissä tutkimuksissa on haluttu saada tietoa koululaisten uinninopetuksen sekä uimakoulujen järjestämisestä, ikääntyneiden palveluiden järjestämisestä sekä yleisesti asiakasmääristä uimahalleissa. Molempiin kyselyihin oli saatu vastaukset noin 120 uimahallista tai kylpylästä. Uudemman kyselyn vastauksia oli täydennetty myös sairaanhoitopiirien, kuntien sekä hallien internetsivujen tiedoilla muun muassa rajoituksista eri sairaanhoitopiireissä. (SUH, 2020; SUH 2021.)

Näissä kahdessa selvityksessä ilmeni, että aikomuksen ja todellisuuden välillä on suuri ero. Suuri osa kunnista (68 %) on vastannut Vuonna 2020 selvityksessä järjestävänsä koulujen uinninopetusta ja vain 8 % on kertonut, ettei järjestä koulujen uinninopetusta lainkaan.

Järjestetäänkö tulevan syksyn aikana (2020) hallissanne/halleissanne koulujen uinninopetusta?

Järjestetäänkö tulevan syksyn aikana hallissanne/halleissanne koulujen uinninopetusta?

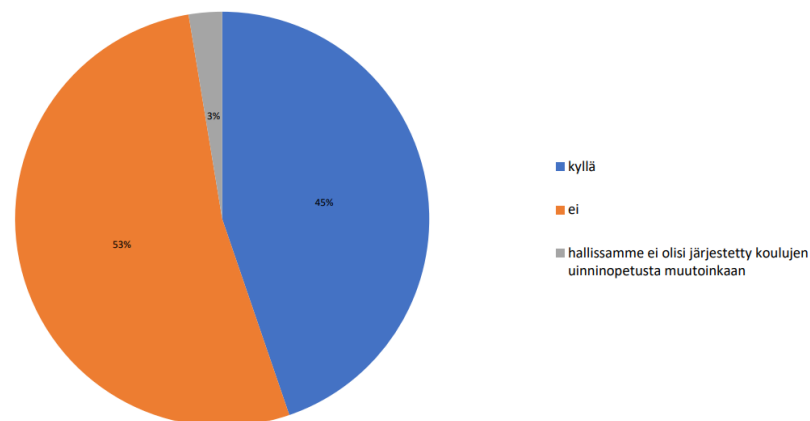
kuva 2. Uinninopetuksen järjestäminen syksyllä 2020 (SUH, 2020).

Vuoden 2020 syksyllä julkaistussa selvityksessä on näkynyt muutos koulujen uinninopetuksen järjestämisessä. Kuvassa 2 nähdään, että 24 % vastanneista kertoo koulujen uinninopetusta järjestettävän vähemmän kuin aiemmin. Tähän suurimpana syynä (70 %) on ollut koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseen liittyvät syyt. Muina syinä on vastauksia saatu säästöpainesta, hallin remontoinnista, uimaopettajan puuttumisesta, uintien järjestämisestä kevään aikana ja ettei kyseisessä hallissa järjestetä ollenkaan koulujen uinninopetusta. (SUH, 2020.)

Tammikuussa 2021 toteutetun kyselyn aikaan sairaanhoitopiirien rajoituksista kerätyn tiedon perusteella 18:sta eri sairaanhoitopiiristä 13 oli kiihtymis- tai leviämisvaiheessa ja näin ollen suositukset uimahallien aukioloista ovat olleet vaihtelevat. Uimahallit ovat olleet avoimena rajoitetuin asiakasmäärin- tai kokonaan suljettuina. Sairaanhoitopiirien suositukset ja se miten kunnat ovat suosituksia toteuttaneet, ovat olleet ristiriidassa samassa epidemian vaiheessa. Näistä syistä myös lasten ja nuorten toiminnan salliminen on ollut erilaista kiihtymis- ja leviämisvaiheen alueilla. 75 % kyselyyn vastanneista uimahalleista on ollut suljettuna loppuvuonna 2020. (SUH, 2021.)

Vuonna 2021 toteutetussa selvityksessä taas nähdään, ettei uinninopetusta olla pystytty toteuttamaan hyvästä tahdosta huolimatta. 53 % vastaajista kertoo, ettei koulujen uinninopetusta ole pystytty järjestämään rajoitusten tuomien uimahallien sulkujen aikana.

Onko hallissanne mahdollistettu tänä aikana koulujen uinninopetus?

Kuva 3. Onko hallissanne mahdollistettu tänä aikana koulujen uinninopetusta? (SUH,2021).

Kuvassa 3 tammikuun 2021 kyselyssä vastanneet kertoo, että rajoituksista riippumatta on lähes puolessa (45 %) halleista saatu järjestettyä koulujen uinninopetusta. 3 % vastaajista ei järjestä koulujen uinninopetusta muutoinkaan.

Niin Suomessa kuin Iso- Britanniassakin koronapandemia on vaikuttanut koululaisten uinninopetukseen. Englannissa on tehty vuonna 2021 opinnäytetyötä vastaava selvitys Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliittoa vastaavan Swim England järjestön toimesta. (Swim England, 2021.)

Järjestön mukaan uinti ja vesiturvallisuus on ollut osa Englannin kansallista opetussuunnitelmaa vuodesta 1994. Tässä opetussuunnitelman osassa määritellään velvollisuudesta antaa uinti ja vesiturvallisuustunteja Suomen esi- ja alakouluun verrattavilla luokilla (Key stages 1–2, oppilaat 5–11-vuotiaita) ja jokaisen oppilaan olisi kyettävä näiden tuntien jälkeen:

- Uimaan taitavasti ja itsevarmasti vähintään 25 m matka

- Osata erilaisia uintitekniikoita kuten krooli, selkä- ja rintauinti
- Osata pelastautua turvallisesti erilaisissa tilanteissa vedessä (Swim England, 2021.)

Englannissa, samoin kuin suomessa, jo ennen koronaa tehdyissä selvityksissä on osoitettu, että 25 % peruskoulunsa päättävistä ei suoriudu opetussuunnitelmaan määritellystä 25 m uimataidosta. Englannissa uimahalleja koskevat rajoitukset osuivat myös koululaisiin. Eri puolilla Englantia olevia julkisia uimahalleja oli suljettuna, mikä tarkoitti sitä, että jos koululla ei ollut omaa allasta, niin lapset jäivät ilman uinninopetuksen tunteja. Tästä ovat kärsineet varsinkin alimmilla luokilla olevat oppilaat, eivätkä heidän taitotasonsa kohtaa sitä, mitä tämän ikäisten taitotaso oli aiempina vuosina. Selvityksen mukaan näiden lapsien tarve uintitunneille on suuri, ettei tultaisi näkemään suurta vaikutusta heidän kykyihinsä tulevaisuudessa, joka voi heijastua jopa aikuisuuteen asti. Tämän uuden selvityksen tulosten perusteella ollaan huolestuneita siitä, että tämä luku tulisi nousemaan niin, että jo kolme viidestä alakoulunsa päättävästä olisi ilman kansallisen opetussuunnitelmaan määriteltyä vähimmäisuimataittoa lukuvuonna 2025–2026. (Swim England, 2021.)

Parlamentaarisen uintityöryhmän (Chair of the All Party Parliamentary Group for Swimming) puheenjohtaja Catherine West:n mukaan hukkumisen ollessa yksi suurimmista syistä tapaturmaisissa kuolemissa Iso – Britanniassa, ovat uinti ja vesiturvallisuus tärkeitä elämäntaitoja, jotka voivat jonain päivänä pelastaa henkiä. Kyseistä osaa opetussuunnitelmasta ei saa unohtaa, etteivät ennusteet pääsisi toteutumaan. (Swim England, 2021.)

Selvityksessä otetaan kantaa myös jatkotoimille. Swim England- järjestön mukaan, koulujen tulisi järjestää korvaavia tunteja niille oppilaille, joilta oppitunnit jäivät pandemian vuoksi väliin, sekä järjestää kesäuimakouluja oppilaille, jotka eivät täytä opetussuunnitelman vaatimuksia. Vanhemmilta toivotaan, että he täydentäisivät koulujen uinninopetusta ilmoittamalla lapsiaan uintitunneille tai käymällä perheen kanssa uimassa. (Swim England, 2021.)

4 Opinnäytetyön toteutus

Vesiturvallisuuden ammattilaisina työskentely korona-arjen keskellä loi kiinnostuksen siihen, onko pandemialla ollut vaikutusta koululaisten nykyuimataitoon. Opintojen edetessä tällaiseen tutkimustyöhön tarjoutui tilaisuus opinnäytetyön myötä. Yhteydenotto Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliittoon toimeksiannon mahdollisuudesta opinnäytetyössä tapahtui kesällä 2021. Aihe-ehdotuksen hyväksymisen jälkeen suunnittelimme yhdessä toimeksiantajan yhteyshenkilö Tero Savolaisen kanssa tutkimuksen sisältöä ja tapoja sen toteuttamiselle.

Uimataidon oppiminen kuuluu jokaisen Suomessa asuvan lapsen perusoikeuksiin. (SUH, 22.) Tilastokeskuksen mukaan Suomessa on 2130 peruskoulua, joissa on yhteensä 547 300 oppilasta. Näistä esiopetuksessa on lukuvuosina 2021–2022 63 453 oppilasta. Vuosiluokilla 1–6 on yhteensä 368 394 oppilasta. (Tilastokeskus, 2022; Vipunen - opetus-hallinnon tilastopalvelu, 2022.)

4.1 Tutkimusmenetelmä ja kyselytutkimuksen sisältö

Tutkimustapana käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, jossa oli laadullisia piirteitä. Kvantitatiivinen tutkimus perustuu numeeriseen analyysiin. Kysely sisälsi lisäksi avoimia laadullisia kysymyksiä. Aineistonkeruu on toteutettu laajalla kyselytutkimuksella, jonka vastauksia analysoidaan määrällisesti. (Vilka, 2014.)

Kanasen (2017, 47) mukaan tutkimuksen pohjan elämän ilmiöiden ymmärrykselle luo laadullinen tutkimus. Tästä syystä tutkimus sisälsi myös avoimia kysymyksiä, joilla saatiin laadullisesti tarkasteltua vastaajien omia kokemuksia aiheesta. Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvantitatiivinen tutkimus siksi, että vaikutuksia haluttiin tutkia tietyltä kohderyhmältä. Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoitui 6–12- vuotiaat perusopetukseen osallistuvat lapset ja nuoret. Esi- ja alakouluikäisille lapsille kuuluu opetussuunnitelman mukaan eniten pakollisia uintitunteja. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton toimeksiannon mukaisesti sekä entisten tutkimusten perusteella keskityttiin siksi juuri tähän kyseiseen kohderyhmään.

Vuoden 2021 joulukuussa toteutetulla kyselyllä selvitettiin koronaviruspandemian tosiasiallisia vaikutuksia alakoululaisten uinninopetuksen järjestämiseen. Kyselyn vastaajiksi valikoitui Suomen kuntien liikunta- ja sivistystoimien henkilöitä, jotka vastaavat koululaisten uinninopetuksen järjestämisestä. Vastaajissa oli sivistystoimen sekä liikuntatoimen johtajia, rehtoreita ja opetuksen ytimessä olevia uimaopettajia ja opettajia, jotka omassa kun-

nassaan vastaavat uinninopetuksesta. Tässä opinnäytetyössä toimeksiantajana oli Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH), joka Suomessa on koulutus- ja valistusorganisaatio tehtävänään uinninopetuksen edistäminen ja kehittäminen. Tutkimustyyppiin opinnäytetyöhön sisältyvällä kyselyllä tavoitteena on ratkoa, mistä ilmiössä on kyse ja onko pandemialla ollut tosiasiallista vaikutusta koululaisten uinninopetukseen ja sitä myöden uimataitoon.

Yhtenä tutkimuksen osuutena oli päivittää kuntakysely vuodelta 2017 vuoteen 2022, jolla SUH kerää tietoa kunnilta koululaisten uinninopetuksesta ja uintien järjestämisestä. Kuntakysely on viimeksi julkaistu vuonna 2017.

Kysely (Liite 1.) luotiin käyttäen SurveyPal -ohjelmaa. Tavoitteena oli saada mahdollisimman monipuolisesti tietoa koronapandemian tosiasiallisista vaikutuksista uinninopetukseen ja järjestämiseen. Kyselyssä opinnäytetyön osuudessa pääteemoina olivat koronasta aiheutuneet sulut, rajoitukset ja niiden vaikutus käytäntöön.

Pandemia toi omalta osalta vaikeuksia kyselytutkimuksen laatimiseen. Eriävät pandemian tuomat rajoitukset ja säännökset haastoivat kysymysten luonnostelua. Kysymykset oli spesifioitu liittyen kuntien uinninopetuksesta tai järjestämisestä tietävälle henkilölle. Kyselytutkimuksessa huomioitiin mennyt sekä nykytilanne. Kysymysten toteutukseen saatiin huomioita kyselyohjelman toimittajan edustajalta.

4.2 Aineiston keruu

Aineiston keruu toteutettiin kyselylomakkeella ja tuloksia tulkittiin määrällisin menetelmin. Kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää käyttäessä ilmiötä tulkitaan mittausmenetelmin. Aineisto kerätään kyselylomakkeen avulla ja vastausvaihtoehdot ovat pääasiassa suljettuja eli strukturoituja kysymyksiä. Tuloksena syntyi havainnointiaineistoa lukuarvoilla. (Vilpas s.a.)

Kysely (Liite 1.) lähetettiin sähköisenä kyselypohjana sähköpostilla vastaanottajille. Osa edelliseen vuonna 2017 toteutettuun kyselyyn vastanneista ei ollut enää tavoitettavissa, joten kyseisestä kunnasta yritettiin tavoittaa vastaava uusi henkilö. Linkki kyselyyn julkaistiin myös SUH:n julkaisemassa Verkkosuhina -uutiskirjeessä joulukuussa 2021. Vastaaminen kyselyyn oli täysin vapaaehtoista. Yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken SUH arpoi muutamia tuotepalkintoja.

Aineiston keruu toteutettiin varsinaisesti ajanjaksolla 24.11.2021- 23.12.2021, vaikkakin tuloksissa on otettu huomioon 14. päivä tammikuuta 2022 mennessä tulleet vastaukset.

Kysymyspatteristo koostui kahdeksasta koronapandemiaan liittyvästä kysymyksestä. Kysymykset muodosteltiin kohderyhmää huomioiden, eikä kysymyksillä johdateltu vastaajaa. Kysymysten muodostelussa tärkeää oli tietää, minkälaisia vastauksia haluamme.

4.3 Aineiston analyysi

Määrällisessä ja laadullisessa kyselytutkielmassa on mahdollisuus hyödyntää toisiaan täydentäviä menetelmiä saavuttaakseen laajoja ja syvällisiä tuloksia. Määrällisistä tiedoista saadut numeraaliset luvut kuvaavat tutkielman yleisiä näkökulmia ja karuja faktoja, jotka johtavat suoraan johtopäätöksiin. Laadullisen tutkimusmenetelmän avulla saa näkökulmista yksityiskohtaisempia, kuvaavia avoimia vastauksia. (Vilpas, s.a.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa, jossa tavoitteenamme oli saada tilastollisia ja numeraalisia vastauksia liittyen pandemian vaikutuksiin, kysymykset olivat hyvin yksityiskohtaisia uinninopetukseen liittyen. Kyselylomake sisälsi kyllä ja ei vastausvaihtoehtoja sekä avoimia kysymyksiä. Kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusmenetelmää hyödynsimme aineistoa analysoidessa huomioiden numeerisia tuloksia sekä avoimien kysymysten vastauksia. Pandemian tuomat muuttuvat rajoitukset ympäri Suomea toi haastetta reliabiliteettiin. Mittauksen tulos ei ole reliabiliteetti, koska tulos ei ole toistettavissa myöhemmin (Hiltunen, 2009). Esimerkiksi kuinka ja miten paljon yksityiset elinkeinoharjoittajat ovat opettaneet uinteja, ulkotiloissa sallittu toiminta, vaihtuvat kokoontumisrajoitukset, tiettyjä ikäluokkia koskevat rajoitukset, koulujen sisäiset määräykset sekä sairastapaukset, joita ei pysty tarkalleen jäljittämään.

4.4 Kyselytutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuskysymykset luonnosteltiin ja tarkastettiin toimeksiantajan avustuksella. Toimeksiantajan työryhmän mielipiteet toivat kyselyyn tärkeitä näkökulmia. Ennen kyselytutkimuksen lähettämistä kunnille, kyselylomake lähetettiin uimataitotutkimuksen ohjausryhmälle kommenttikierrokselle. Ohjausryhmä koostui muun muassa Jyväskylän Yliopiston, Opetushallituksen sekä SUH:n jäsenistä. Ohjausryhmän palaute kysymyksistä oli positiivista ja hyvää, erityishuomiot painottuivat kysymysten sanajärjestyksen pieniin muutoksiin.

Tutkimusryhmää edustavat jäsenet ovat Suomessa keskeisiä uinninopetukseen ja koulutukseen liittyviä tahoja. Ajantasainen tutkimustieto lasten uimataidosta ja siihen liittyvistä tekijöistä hyödynnetään mm. uimaopettajakoulutukseen (SUH), liikunnanopettajakoulutukseen (Jyväskylän yliopisto) sekä liikunnan opetussuunnitelmatyöhön (OPH). (SUH, 2022.)

Kyselytutkimuksen avulla oli tarkoitus saada mahdollisimman laaja kuva epidemian vaikutuksista. Kysely lähetettiin kaikkiaan 199 kuntaan, vaikka paikkakunnalla ei löytyisi omaa uimahallia. Tutkielman validiteettia varmistettiin kohdennettujen kysymysten avulla sekä ajankohtaisilla kysymyksillä aiheen kannalta, validiteetti on silloin hyvä, kun tutkimuksen

kysymykset ja kohderyhmä on oikea. (Hiltunen, 2009). Reliabiliteetista huolehdittiin avoimien kysymysvaihtoehtojen avulla, jotta kuntien vastaajat pystyivät vastaamaan omin sanoin. Vastaukset käsiteltiin anonyymisti, kunnasta riippumatta.

Henkilötietosuojaa on huomioitu opinnäytetyön toteutuksessa. Tutkimuksen tulokset saatiin Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitolta. Vastauksia analysoitaessa henkilötietoja ei käsitelty, eikä vastauksista voitu henkilöitä tunnistaa. Pseudonymisoinnin jälkeen epäsuoratkin viittaukset vastaajaan eivät ole tunnistettavissa. Opinnäytetyön valmistumisen jälkeen tutkimuksen tulokset poistetaan opinnäytetyön tekijöiden saatavilta ja SUH vastaa omalta osaltaan tutkimuksessa käytettyjen tietojen hävittämisestä.

Opinnäytetyössä pyrittiin laajaan lähteiden käyttöön. Tutkimukseen sovelletaan tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Tutkimuksessa toteutetaan tieteellisen tiedon luonteeseen kuuluvaa avoimuutta ja vastuullista tiedeviestintää tutkimuksen tuloksia julkaistaessa. (Koivisto & Aro, 2019.)

5 Koronakyselyn tulokset

Tutkimukseen vastauksia saatiin 167 kappaletta, 159 kunnasta. Näistä kunnista 72,3 % (115) on uimahalli tai useampia uimahalleja. Vastaajien ollessa laajalta alueelta kuntien sivistys- sekä liikuntatoimen sektorista, vastaajista 58 kappaletta vastasi, että he itse vastaavat uinninopetuksen järjestelyistä niin, että kyseisen henkilön toimenkuvaan kuului vähintään uinninopetuksen järjestelyt, jossain tapauksissa myös itse opetus.

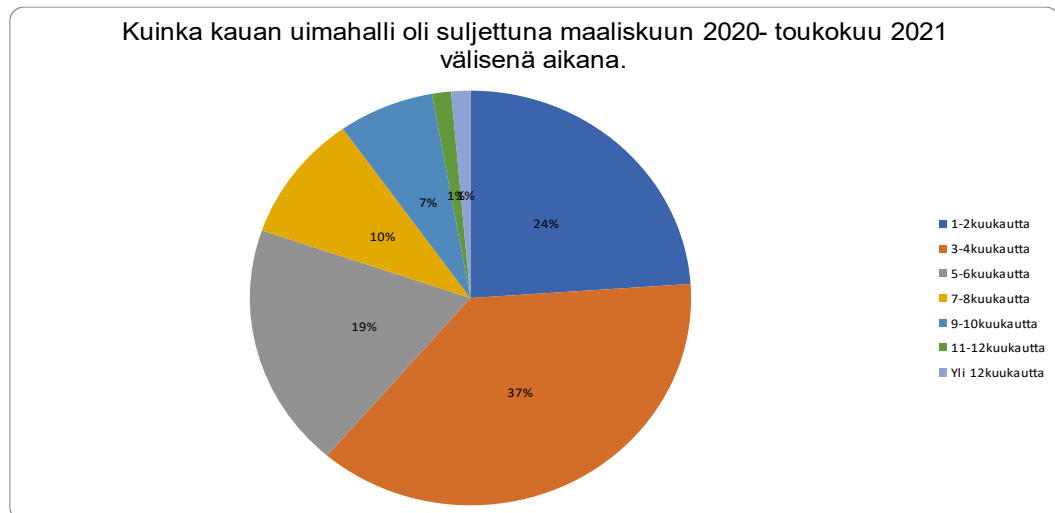
Koronan muutoksia vastaajista koki tasan puolet (50 %). Toiset puolet (50 %) vastaajista oli taas sitä mieltä, että koronan vaikutukset eivät ole näkyneet uintien tuntimäärissä.

Kuva 4. Onko korona aiheuttanut muutoksia koululaisuintien tuntimäärässä verrattuna pandemiaa edeltävään aikaan?

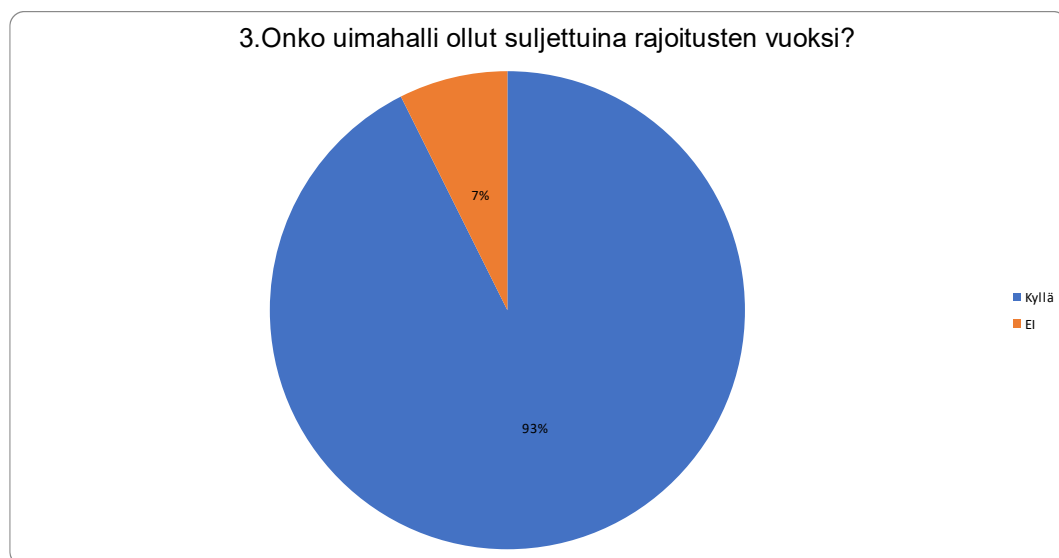
Kyselyssä ollut jatkokysymys uintituntien määrästä ennen koronapandemiaa jouduttiin poistamaan tuloksista epätarkan kysymyksenmuodostuksen vuoksi. Vastauksista ei ollut luettavissa tarkasti tulosta kysymyksen väärän muotoilun vuoksi.

Uimahallien sulkuajoissa sairaanhoitopiirien erilaisten rajoitusten vuoksi oli suurta vaihtelua. Suurimmassa osassa kuntia uimahalli oli suljettuna alle 5 kuukautta. Alle 10 % vastanneista kunnista kertoo uimahallin olleen suljettuna yli 9 kuukautta.

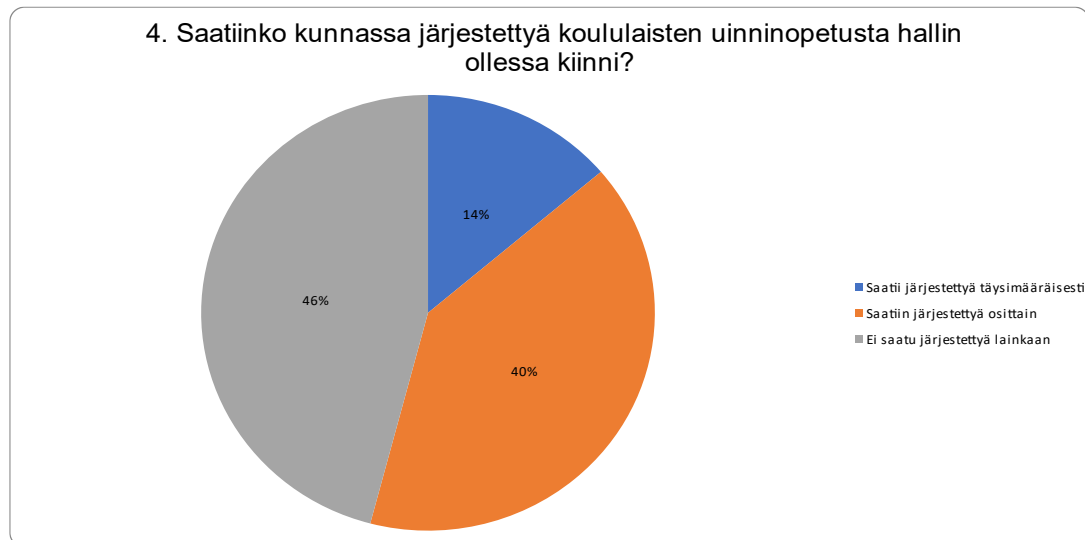
Kuva 5. Kuinka kauan uimahalli oli suljettuna maaliskuun 2020- toukokuu 2021 välisenä aikana

93 % vastaajista kertoi uimahallin olleen suljettuna koronarajoitusten vuoksi. 7 % vastaajista kertoi, etteivät rajoitukset koskeneet heitä.

Kuva 6. Onko uimahalli ollut suljettuna rajoitusten vuoksi?

Suurimmassa osassa (54 %) vastanneista kunnista uinninopetus saatiin järjestettyä osittain tai täysimääräisesti uimahallin ollessa suljettuna. Vastaajista 46 % vastasi, että opetusta ei saatu järjestettyä lainkaan sulun aikana.

Kuva 7. Saatiinko kunnassa järjestettyä koululaisten uinninopetusta hallin ollessa kiinni?

Avoimissa vastauksissa (57 kpl) on poimittavissa vastauksia, joissa myös koulutoimet ovat keskeyttäneet koulu-uinteja terveysturvallisuuteen vedoten, vaikka uimahallit olisivatkin olleet auki.

”Koronapandemian alkuvaiheessa uimahalli oli kokonaan kiinni valtakunnallisten määräysten mukaisesti. Kun hallit saatiin auki, niin sen jälkeen ei ole tarvinnut hallia sulkea. Koulupalveluiden päätöksen mukaan kouluryhmät eivät kuitenkaan saaneet käydä uimassa lukuvoonna 2020–2021 (paitsi loppukeväällä -21)”

”Osa kouluista ei ehtinyt saada uimaopetusta naapurin uimahallissa, kun opetustoimesta tuli tieto, että koululaisten uimaopetus keskeytetään turvallisuus syistä.”

Vastauksissa kuitenkin korostuu (n. 69 % vastaajista) se, että ryhmiä on jäänyt kokonaan vaille opetussuunnitelman mukaista uinninopetusta.

”Kaikki alakoulun ryhmät ja esikoulun ryhmät”

”Uimahalli oli kiinni maaliskuu 2020, jolloin loppukeväästä ja ehkä vielä alkusyksystä jäi uintikerrat käymättä.”

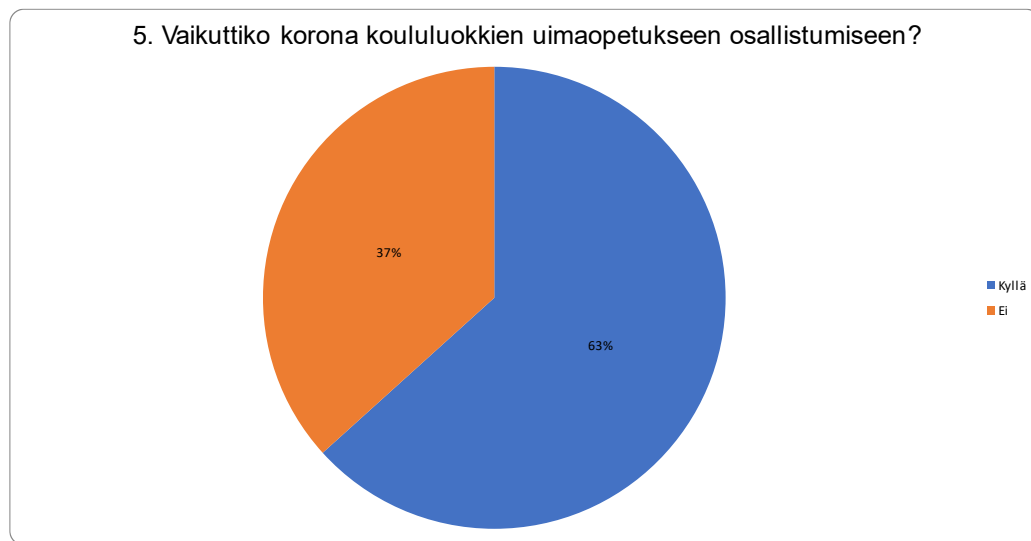
”Kuudesluokkalaiset ja viidesluokkalaiset jäivät ilman uimaopetusta.”

Osassa kuntia (n. 9 %) on vastausten perusteella myös pyritty korvaamaan poisjääneitä tunteja.

”Keväällä 2020 uimahalli oli kiinni valtakunnallisten sulkutoimien myötä, mutta näitä puuttumaan jääneitä tunteja on korvattu myöhemmin.”

” Osa uimaopetuksen ryhmistä ehdittiin toteuttaa syksyn 2020 ja alkuvuoden 2021 aikana, mutta osa kouluista ja esiopetusryhmistä oli suunnitellut toteuttavansa uimaopetuksen vasta keväällä ja heiltä opetus jäi kokonaan väliin. Näille (ainakin alkeisryhmille) on tarjottu tänä lukuvuonna ylimääräinen opetuskerta.”

63% vastaajista koki koronan vaikuttaneen uimaopetukseen osallistumiseen. 37% ei kokenut koronan vaikutusta osallistua uinninopetukseen.

Kuva 8. Vaikuttiko korona koululuokkien uimaopetukseen osallistumiseen?

Tämän kysymyksen avoimessa täydennyksessä vastauksia saatiin 92 kappaletta. Näissä vastauksissa tulee paremmin ilmi koulujen omat ratkaisut (n.25 % vastaajista) opetustuntien käyttämisestä. Vastauksissa esiintyy myös, että vanhempien päätöksellä (n.8,5 % vastauksista) osa lapsista ei ole osallistunut uinninopetukseen. Lähes 30 % vastaajista vastasi opetuksen peruuntumisesta rajoitusten vuoksi.

”Kun rajoitukset alkoivat poistua, osa kouluista perui tulonsa koronaan vedoten”

”Osa oppilaista ei osallistunut opetukseen”

”Keväällä 2020 uinninopetusta ei ollut lainkaan ja 2020 syksyllä kaikki koulut eivät osallistuneet lainkaan uinninopetukseen, vaikka se olisi ollut mahdollista. Keväällä 2021 uimahalli oli suljettu yleisöltä, mutta koululaisten uinnit saatiin toteutettua.”

”Oli oppilaita, joka ei halunnut/uskaltanut tulla uimahalliin.”

”Mutta myös positiivisesti. Ryhmät pienennettiin (koronan takia) ja näin opetus oli parempi.

Jotkut vanhemmat eivät päästäneet lapsensa uimaan.”

”Osa tunneista jouduttiin perumaan luokkien ja yksittäisten oppilaiden karanteenien vuoksi, peruutukset jäivät kuitenkin varsina vähäisiksi.”

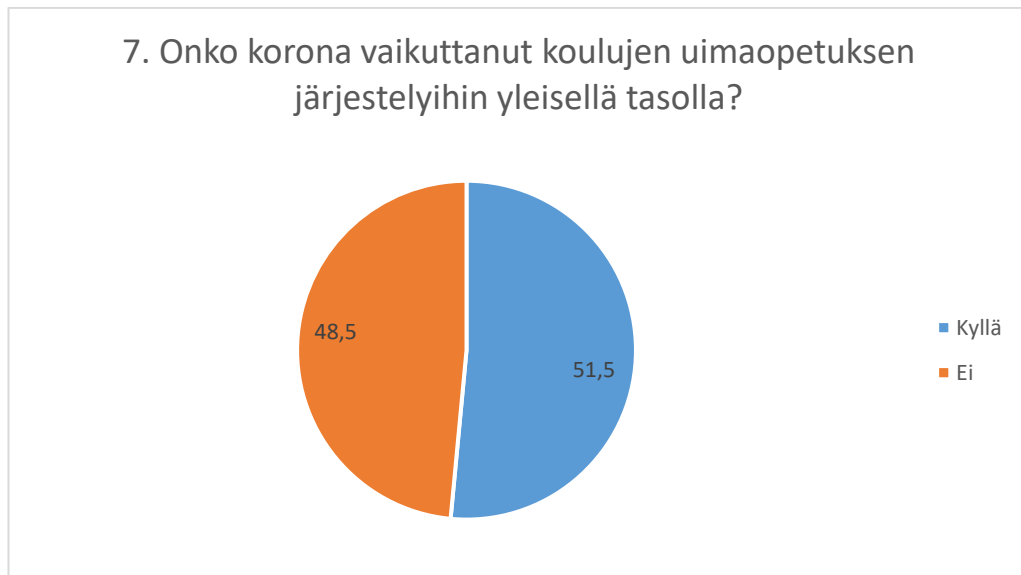
”Yksittäisiä oppilaita jäi pois koulujen uimaopetuksesta syksyllä 2020 vanhempien pyynnöstä/halusta, muun luokan käydessä normaalisti uimassa.”

Pieni osa vastaajista eli noin 4 % näkee peruutuksia tulleen useita tai merkittävän paljon. 65 % vastaajista ei tiedä tuliko tuntien peruutuksia oppilaiden altistumisten yms. vuoksi. Kolmasosa vastaajista kertoo, että heidän tietoonsa tuli muutamia altistumisia yms.

Kuva 9. Uintituntien peruutukset altistumisten/ tartuntojen vuoksi

Vastaajista hieman yli puolet (51,5 %) kokee koronan vaikuttaneen uinninopetukseen yleisellä tasolla.

Kuva 10. Onko korona vaikuttanut koulujen uimaopetuksen järjestelyihin yleisellä tasolla?

Vastaajista 75 kertoi avoimissa vastauksissa, kuinka korona on vaikuttanut koulujen uimaopetuksen järjestelyihin yleisellä tasolla.

Näissä avoimissa vastauksissa nousee esiin vaikeus uintituntien järjestämiseen, varsinkin jos omalla paikkakunnalla uimahallia ei ole (n. 8 % vastaajista):

”Ei ole saatu varattua aikoja, koska uimahalli on ollut kiinni. Sekä ulkopaikkakuntalaisille ei annettu uimahallivuoroja, vaikka halli oli auki.”

”Oikeastaan kaikin mahdollisin tavoin. Tiloja on jouduttu jakamaan ja järjestelemään kokonaan uudestaan, että eri luokat ja muut hallin käyttäjät eivät olisi kohdanneet esim. pesu- ja pukutiloissa. Toiminnan suunnittelu meni lähes viikkotasolle, kun aina odotettiin mitä rajoituksia tulee vai tuleeko. Todella, todella raskasta aikaa!!!”

”Ei ole päästy entiseen tapaan uimahalleihin, jotka sijaitsevat naapurikunnassa. Osittain siksi, että hallit ovat olleet välillä suljettuina, osittain kunnan oma koronatyöryhmä on linjannut, että ei lähdetä.”

Myös resurssien ja kustannusten muutokset nousivat esiin (52 % vastaajista):

”Kuljetuksiin, siten että luokat tulivat omilla busseillaan ja siten kuljetuskustannukset kasvoivat merkittävästi. Yleensä yhdellä bussilla tulee opetukseen kaksi opetusryhmää. On jouduttu tekemään uimaopetuksen järjestämiseksi järjestelyjä, jotka vaikuttavat henkilöstöresurssin käyttöön ja koulukyyteihin”

”Hinta on noussut.”

”Välillä uimahalli on ollut auki yleisöuimareille, mutta koulu-uinteja ei saanut järjestää, välillä taas uimahalli oli yleisöltä kiinni, mutta vain koulut ja eskarit saivat uida. Erikoisjärjestelyt mm. pukutiloissa, aikataulujärjestelyjä, uitettavien luokkien karsimista, uusiin ohjeistuksiin nopeasti reagoiminen (esim. päivän varotusajalla perumista tai uintien jatkamista), henkilökunnan työtehtäviin muutoksia. Niin monia muutoksia, ettei kaikkea muista enää”.

Kysymys 8: Koronapandemian vaikutukset koululaisten uimataitoon paikkakunnallanne. Kuinka näette koronan vaikuttaneen lasten uimataitoon. Millä tavalla se näkyy altaalla uimaopetuksessa?

Tähän kysymykseen saatiin vastauksia 140 kappaletta. Osassa vastauksia koronan tuomia muutoksia ei ole nähty (33,5 % vastaajista) osittain siksi, että vastaaja ei ole konkreettisesti ollut altaalla tai siksi, että uimahallien sulut eivät ole koskettaneet kyseistä paikkakuntaa niin suuresti. Vastaajista 20 % ei osaa sanoa, onko pandemialla ollut vaikutusta ja näkykö se;

”Ei tietoa”

”ei suurta vaikutusta, koska uintitunteja on ollut riittävästi edellisenä vuotena”

”En usko, että yhden kevään pitämättä jääneillä tunneilla on suurta vaikutusta”

Lähes 40 % vastauksia (37 %) tulee julki se, että vaikutukset näkyvät myös altailla, jollei heikompana uimataitona, niin taitojen ja rohkeuden puuttumisena pienimmissä oppilaissa.

”Uimataittoa ei ole päässyt harjoittelemaan välttämättä ollenkaan. Kaikki perheet eivät vie omalla ajallaan oppilaita uimaan luonnonvesiin tai halleihin.”

”Pienten koululaisten, 1.–2. luokkalaisten kohdalla näkyy arkuutena liikkua vedessä ja sukeltaa. Selkeästi tottumattomuutta. Isompien lasten kohdalla eroa ei näy.”

”Pitkä uimahallin kiinniolo sekä erilaiset kävijärajoitukset uimahallin yleisöaikana näkyvät lasten vapaa-ajan uimahallin käytössä, tämä heijastaa suoraan oppilaiden uimataittoa sitä heikentävästi. Eskari ja ykkösluokalla väliin jääneet uintitunnit näkyvät myös heikoimpien lasten uimataidon kehittämisessä, taitotaso ryhmän kesken voi olla suuri.”

”Nämä esikoululaiset ja ensimmäisellä luokalla olleilla jäi uimaopetus kokonaan saamatta yhden lukuvuoden ajalta. Nyt he ovat siirtyneet yhden luokka-asteen ylemmäs, joten ovat jäljessä niistä taidoista, joita heidän pitäisi jo osata.”

”Maaliskuusta 2020 toukokuuhun 2021 kestäneet eripituiset tauot hallin aukiolossa ovat vaikuttaneet lasten yleiseen vesirohkeuteen huomattavalla, ellei jopa merkittäväällä tavalla. Lapset ovat viime vuosiin verrattuna keskimääräistä arempia veden kanssa ja yhä useampi lapsi ei osaa painaa kasvojaan veteen ykkösluokan uinninopetukseen tullessaan (syksy 2021). Reilun vuoden tauko uimisesta 5–6-vuotiaalla lapsella näkyy selvästi.”

On myös tuotu ilmi koululaisten uinninopetuksessa haasteena se, ettei uinninopettajaa olla saatu rekrytoitua (1 vastaus).

”Koronaepidemiaa suurempi vaikutus on ollut tehtävään soveltuvan ja/tai kelpoisen uimaopettajan rekrytoinnin vaikeus. Koska uimaopettajaa ei ole saatu rekrytoitua, ei uinninopetusta ole voitu toteuttaa suunnitelmallisesti lukuvuosien 2020–2021 ja 2021–2022 aikana lainkaan.”

6 Pohdinta

Opinnäytetyön aihe pysyi mielenkiintoisena läpi koko prosessin. Tutkimuskohde ja aihe olivat hyvin arkisia, koska työskentelemme vesiliikunnanohjaajina ja olemme nähneet pandemian vaikutukset omin silmin. Ajankohtaisuuden vuoksi aihetta oli helppo tarkastella, koska kyseisestä aiheesta ei ole ennen tutkimusta tehty, liittyen uimaopetukseen ja sen järjestämiseen. Tutkimuksen osalta oli kiinnostavaa tietää pandemian vaikutuksista isomassa mittakaavassa, koko Suomessa.

Tiedonkeruumenetelmänä käytetty laaja tutkimuskysely oli hyvä tapa kerätä tietoa eri kuntien uimaopetukseen ja sen järjestämiseen liittyvistä järjestelyistä. Kyselylomakkeen oli tarkoitus tavoittaa kunnan tai kaupungin henkilö, joka vastaa uinninopetuksesta. Kysymykset lomakkeeseen suunniteltiin tarkasti, muodostaen kysymykset niin, että varmasti saamme sen vastauksen, jonka haluamme. Vastaukset olivat pitkälti onnistuneita, kuitenkin kuntien tilastoinnit uimataidosta olivat hyvin vajanaisia vastauksissa. 65 % kunnista ja kaupungeista eivät pidä tilastoa lasten ja nuorten uimataidosta. Avoimien kysymysten avulla saatiin spesifimpää tietoa kunnan uinninopetuksesta ja sen järjestämisestä. Avoimien vastausten avulla saimme tietoja, joita emme monivalintakysymysten avulla välttämättä olisi saavuttaneet.

Opinnäytetyö mahdollistaa taustatietoa tulevalle 6. -luokkalaisten uimataitotutkimukselle, joka julkaistaan alkuvuodesta 2023. Työ sisältää erityisesti ajankohtaisia huomioita siitä, miksi ja miten pandemia on vaikuttanut 6. -luokkalaisten uimataitoon. Iso osa opinnäytetyötutkimuksen kohderyhmästä kuuluu joukkoon, johon pandemia on vaikuttanut. Vaikka kyselytutkimuksen perusteella ei suoranaisia positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia havaittu liittyen lasten ja nuorten uimataitoon, on koronan vaikutukset väistämättömiä, sillä uimahallit ovat olleet kuitenkin suljettuina tietyn ajan. Tutkimuksen mukaan puolet vastaajista kokee pandemian vaikuttaneen erityisesti uinninopetukseen ja sen järjestämiseen. Opinnäytetyötä on mahdollisuus hyödyntää seurantatutkimuksella, jolloin saatuja vastauksia voidaan vertailla keskenään.

Laajan opinnäytetyön teoreettisena tietopohjana toimi edellisten vuosien kuntakyselyt. Kuntakyselyjen tavoitteena on selvittää kuntatasolla, kuinka uinninopetus ja sen järjestäminen toteutuvat Suomessa. Viimeisin julkaistu kuntakysely on vuodelta 2017. Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys pohjautuivat kyselyaineistoon ja tutkimusote oli laaja, jotta pandemian mahdolliset vaikutukset kuvaisivat koko Suomen tilannetta. Tutkimuksesta ei aiheudu tutkittavana oleville ihmisille tai kohderyhmälle mitään riskejä. Tutkimusmateriaali

käsiteltiin ja julkaistiin anonyymisti sekä tutkimukseen vastaaminen oli vapaaehtoista. Tutkija noudattaa voimassa olevan lainsäädännön lisäksi oman organisaationsa tutkimusta koskevia tietosuojaohteja. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 19.)

Koemme uimataidon tai uimaopetuksen järjestämisen mahdolliset muutokset olevan Suomelle merkittäviä, erityisesti kohderyhmille, jotka eivät ole päässeet harjoittelemaan normaalisti. Tulevaisuudessa on erityisesti huomioitava tukea tarvitsevat lapset ja nuoret, joihin pandemia on vaikuttanut viimeiset kaksi vuotta.

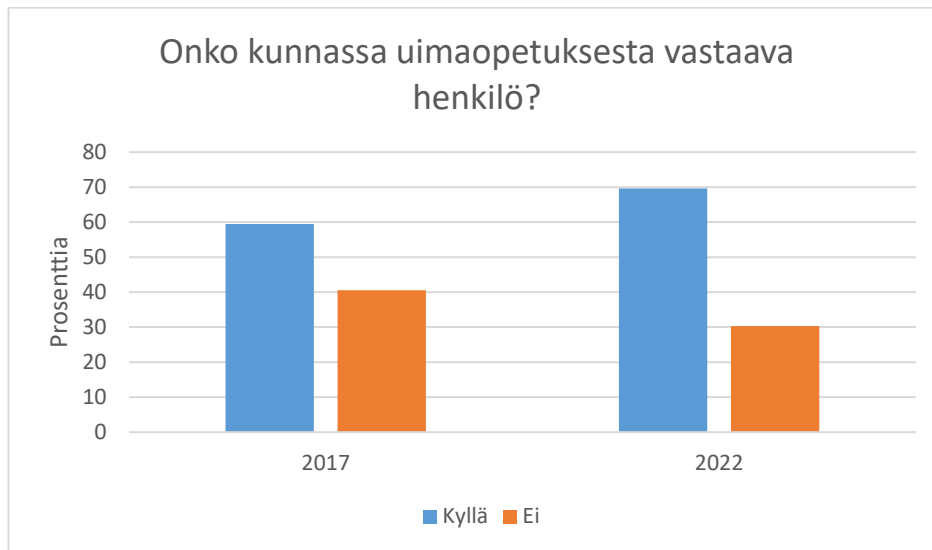
Kvalitatiivisen tutkimustyön tuloksena syntyi materiaali, joka tukee tulevia uimataitotutkimuksia, erityisesti alkuvuodesta 2023 julkaistavaa uimataitotutkimusta.

6.1 Vertailu vuoden 2017 kuntakyselyyn

Viimeisin ja viides kuntakyselytutkimus on julkaistu vuonna 2017. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto näki tärkeäksi tehtäväksi selvittää tarkemmin, miten uinninopetusta järjestetään ja kuinka OPS 2014 tavoitteet täyttyvät eri kunnissa. Kyselytutkimus uinninopetuksen järjestelyistä lähetettiin kaikkiaan 199 Suomen kuntaan tammikuussa 2017. Paikkakuntaakohtaisia vastauksia saatiin yhteensä 168 kappaletta. Vastausten perusteella on pyritty luomaan kuva Suomen eri paikkakuntien uinninopetuksen järjestämisestä. (SUH, 2017.)

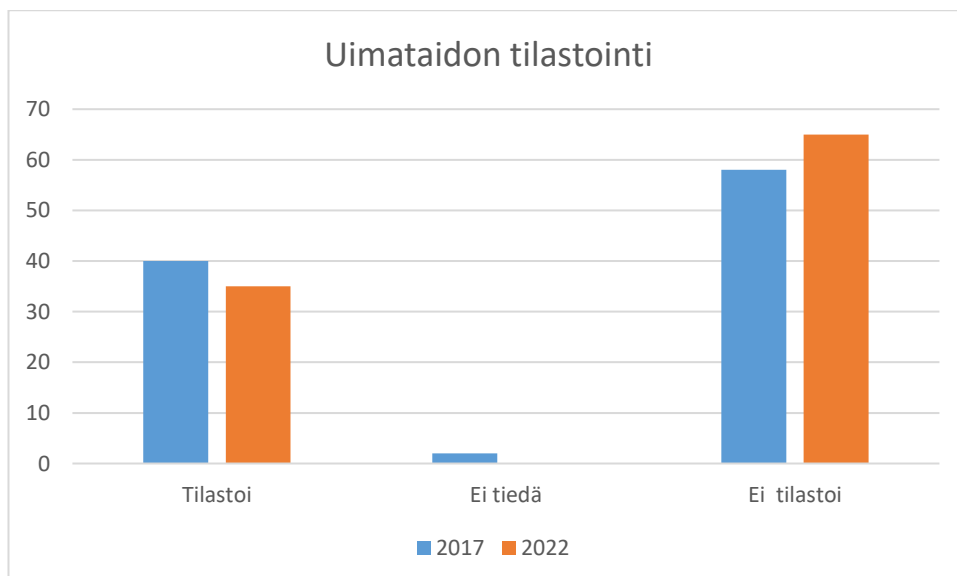
Opinnäytetyön myötä päivitimme kuntakyselyn, joka tukee 2023 alkuvuodesta toteutettavaa kansallista 6. -luokkalaisten uimataitotutkimusta.

Verrattaessa tuloksia näistä kyselyistä voidaan nähdä, että uinninopetuksen järjestelyissä on tapahtunut muutosta. Tässä uusimmassa kyselyssä kunnista noin 10 prosenttia enemmän ilmoittaa, että kunnasta löytyy uimaopetuksesta vastaava henkilö.

Kuva 11. Onko kunnassa uimaopetuksesta vastaava henkilö?

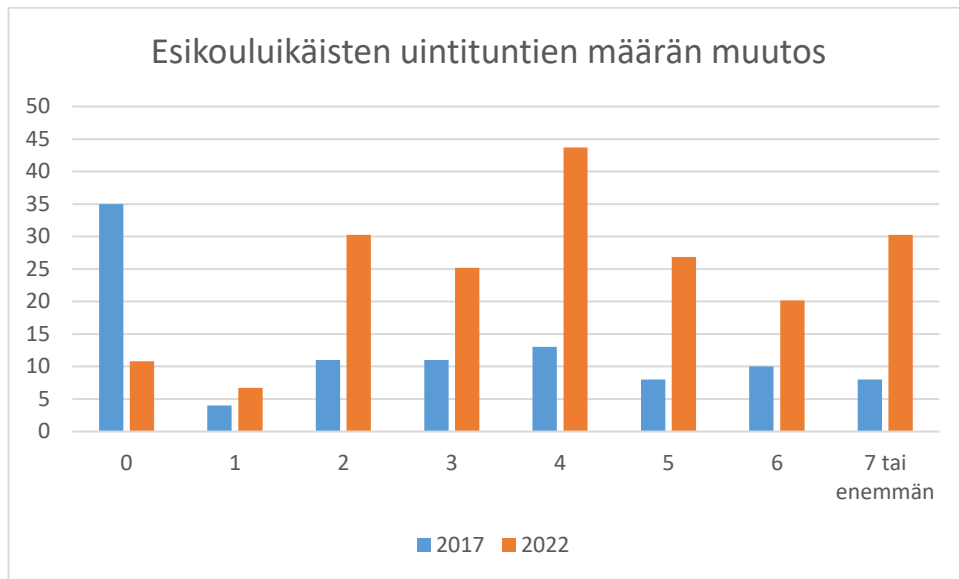
Uimataidon tilastoiminen on vähentynyt. Yhä suuremmissa osassa kuntia uimataidon tilastointia ei tehdä. Kuntakyselyn 2022 mukaan 65 % ei tilastoi lasten ja nuorten uimataitoa. Tässä on 7 % nousu verrattuna vuoteen 2017. Tilastoivien kuntien määrässä laskua on 5 %.

Kuva 12. Uimataidon tilastoinnin muutos 2017 vrt. 2022

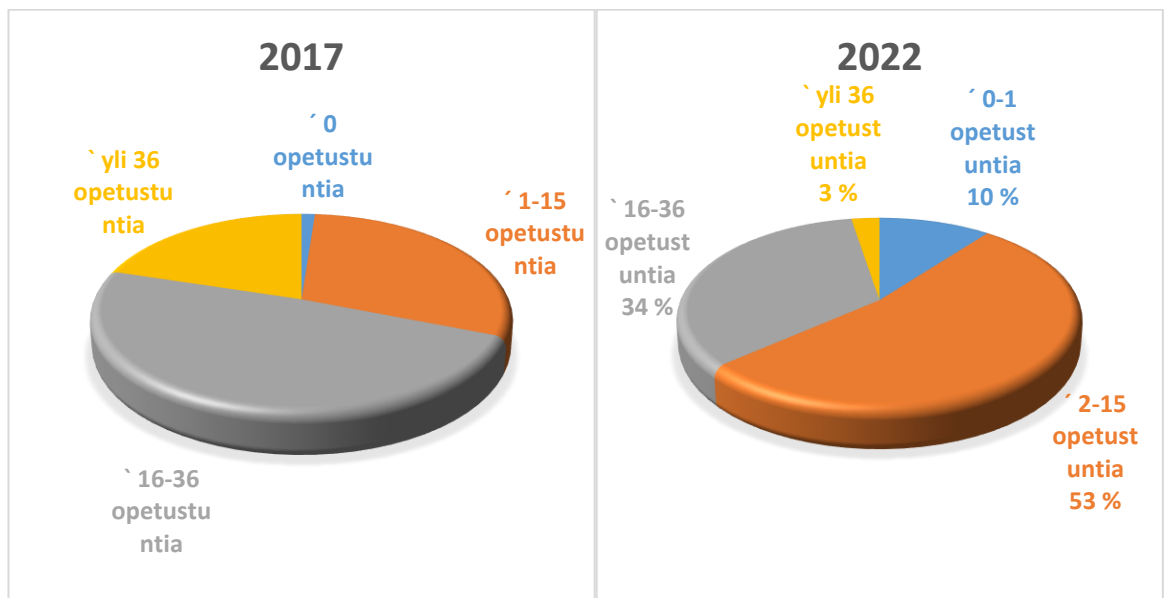
Vuoden 2017 kyselyn tuloksissa kunnista 65 % järjestää uinninopetusta esikoululaisille, mikä on erittäin positiivista. Viisi tuntia tai enemmän uinninopetusta järjestää noin joka neljäs kunta. Näillä opetustuntimäärillä esikoululaiset pystytään hyvin tutustuttamaan uimakoulutoimintaan ja opettamaan heille jo merkittävässä määrin uinnin alkeistaitoja. Vuoden

2022 kyselyssä tässä huomataan selkeää nousua. Vuoden 2022 kyselyssä viisi tuntia tai enemmän uinninopetusta esikoululaisille järjestää noin 40 % vastanneista kunnista.

Kuva 13. Esikouluikäisten uintituntien määrän muutos 2017 vrt. 2022

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto suosittaa uinninopetuksen tuntimääräksi 6 tuntia/lukuvuosi. (SUH, 2017). Uudesta tutkimuksesta voidaan laskea, että keskiarvoisesti uidaan vain noin 4 tuntia/lukuvuosi. Eli tähän suositukseen ei vieläkään päästä.

Kuva 14. Kuntien esi- ja alakouluikäisten tarjoama uimaopetuksen oppilaskohtaisten tuntimäärien muutos 2017 vrt. 2022 (mukailtu kuva kuntakysely 2017 ja kuntakysely 2022).

6.2 Johtopäätökset

Koronapandemia on aiheuttanut muutoksia jokaisen ihmisen arkeen. On ollut pelkotiloja maailmanlaajuisista rajoituksista, tartunnoista ja eristäytymisistä. Myös koulut ja työ on

siirtynyt etätyöskentelyyn. Pandemian pidempiaikaisempia vaikutuksia voidaan vielä vain arvailla. Pandemian aiheuttamat muutokset ovat hyvin yksilöllisiä. Joidenkin arkea on pandemia voinut rauhoittaa ja toisen taas vaikeuttaa. Pandemia on ollut osa arkea jo yli kahden vuoden ajan.

Poikkeusolojen vallitessa sosiaalisten kontaktien rajoitus koski sekä lapsia, että aikuisia. Hallituksen ja ministeriöiden tahtotila siitä, että rajoitukset eivät kohdistuisi lapsiin, tuntui sananhelinältä kuunnellessa uutisia. Koulujen siirtyminen etäopetukseen ja samalla myös liikuntapaikkojen sulkemiset rajoittivat lasten arkea lähes kohtuuttomasti. Liikuntapaikkojen sulkeutuessa, osin kokoontumisrajoitusten vuoksi, pyrittiin silti takaamaan lasten harrastusmahdollisuudet paikkakunnittain. Vaikuttivatko nämä nopealla tahdilla tehdyt päätökset lasten ja nuorten hyvinvointiin, se nähdään myöhemmin.

Koronapandemian vaikutukset koululaisten uinninopetukseen ovat tutkielman mukaan ristiriitaiset. Osa kokee pandemian vaikuttaneen ja osa ei taas näe, että pandemialla olisi ollut vaikutuksia. On sanomattakin selvää, että erilaisilla rajoituksilla on ollut oma merkityksensä. Ne, joita rajoitukset eivät ole koskeneet ensimmäistä sulkuaaltoa keväällä 2020 enempää, ovat voineet jatkaa opetusta täysin vanhaan malliin, toisin kuin ne kunnat, joihin rajoitukset ovat osuneet rankimmin. Näissä kunnissa muutokset ovat olleet nopeita uinninopetuksen lopetuksesta aloitukseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on maininta tavoitteista, jossa 3.–6. -luokkalaiselle opetetaan uimataito, jolla hän pystyy uimaan – ja pelastautumaan vedestä. Uimataidon ollessa kansalaistaito, jonka määritelmänä yleisesti käytetään pohjoismaista uimataidon määritelmää, on huolestuttavaa, ettei koululaisten uimataitoa testata tai sitä ei tilastoida ylemmillä alakoulujen luokilla. Tämä on pienessä ristiriidassa sen kanssa, että kunnissa olevien uimaopetuksesta vastaavien henkilöiden määrä on noussut. Jos perusopetuksen tavoitteissa löytyy maininta uimataidon oppimisesta, niin miksi ei pidetä huolta siitä, että tämä tavoite toteutuu? Suomi on tuhansien järvien maa, missä hukkumiskuolemia tapahtuu vuosittain paljon. Uimataito ja sen opetus on kansalaistaitona pieni sijoitus hukkumiskuolemien vähentämiseen.

On mielenkiintoista tulevaisuudessa nähdä, miten ja minkälaiset vaikutukset pandemialla on yhdistettynä koulujen uinninopetuksen puuttumiseen. Alkuvuodesta 2023 julkaistava 6.-luokkalaisten uimataitotutkimus antaa tähän ensimmäisiä vastauksia. Pandemian alkessa 4. luokalla olleet ovat tutkimuksen kohteena. Ovatko nämä lapset jääneet vaille uinninopetusta koko pandemian ajan? Miten se on vaikuttanut uimataitoon? Näkyvätkö tulokset vasta seuraavassa uimataitotutkimuksessa? Silloin kuudennella luokalla olevat testin kohderyhmään kuuluvat ovat olleet pandemian aikana 6–8-vuotiaita, joilla mahdollisesti

tärkeät vuodet uimaan oppimisen kannalta ovat jääneet väliin. Pandemian vuoksi tältä ikäluokalta on jäänyt väliin mahdollisesti niin esikouluiän uinninopetukset, kuntien tai yksityisten toimijoiden järjestämät uimakoulut kuin myös mahdolliset uintikäynnit vanhempien kanssa paikallisessa uimahallissa tai kylpylässä. Pystytäänkö muutamalla vuosittaisella tunnilla kuromaan kiinni tätä oppimisvajetta niin, ettei pandemian tuomilla vaikutuksilla ole enää merkitystä uimataitotutkimusta tehtäessä.

Helsingin Messukeskuksessa huhtikuun 22.–24. päivä järjestetyillä Lapsimessuilla lasten uimataito oli yksi tärkeistä teemoista. Messuilla käytiin paneelikeskustelu siitä, kenen vastuulla on lasten uimaopetus. Tero Savolainen opinnäytetyön toimeksiantajan (SUH) edustajana osallistui keskusteluun Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestari Nasima Razmyarin kanssa. Muun muassa opinnäytetyön tietojen pohjalta käytiin keskustelu, jossa nousi esille opinnäytetyön tulosten ohella se, että uinninopetus on koulujen lisäksi myös kodin vastuulla. (MTV uutiset, 2022.)

Perheiden tuki onkin tärkeä asia uimataidon oppimisessa. Kotoa tuleva kannustus uimiseen on avainasemassa. Kuten kyselyn tuloksistakin käy ilmi, monesta uintitunnin poissaolosta on vastuussa vanhemmat. Tämä on kokemuksemme mukaan totta myös muulloin kuin pandemia-aikana. Poissaolojen määrä kasvaa varsinkin perusopetuksen ylemmille luokille siirryttäessä. Näiden tietojen pohjalta herää kysymys myös siitä, eivätkö vanhemmat pidä tärkeänä lastensa uimataitoa?

Lähteet

- Andersson, M. (2016). Swimming ability and drowning prevention- Do they have something in common: a Nordic case study. Helsinki: Yrkehöskolan Arcada.
- England, S. (2021). Impact of Coronavirus on school swimming and water safety. Swim England.
- Hakamäki, M. (2017). Uimataitotutkimus. Jyväskylä: Likes.
- Heikkilä, T. (2014). Tilastollinen tutkimus (9. uudistettu painos ed.). Helsinki: Edita.
- Hiltunen, L., (2009). Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Husu, P., Jussila, A.-M., Tokola, K., Vähä-Ypyä, H., & Vasankari, T. (2019). Objektivisesti mitatun paikallaanolon, liikkumisen ja unen määrä. S. Kokko, & L. Martin (Toim.), Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa - LIITU-tutkimuksen tuloksia 2018 (pp. 27-40). Helsinki: Valtion liikuntaneuvosto.
- Kananen, J. (2017). Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kohonen, I., Kuula-Luumi, A., & Spoof, S.-K. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi (3/2019 ed.). Helsinki: Tutkimuseettinen neuvoteukunta.
- Koivisto, K., & Aro, P. (2019). Ammattikorkeakoulun eettiset kysymykset. Oulu: Oulun Ammattikorkeakoulu, ePooki.
- MTV. (2022). Koronan karu vaikutus uimaopetukseen: "7–9-vuotiaat harjoittelevat niitä taitoja, joita olisi pitänyt päästä oppimaan jo esikoulussa". Luettavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/koronan-karu-vaikutus-uimaopetukseen-7-9-vuotiaat-harjoittelevat-niita-taitoja-joita-olisi-pitanytpaasta-oppimaan-jo-esikoulussa/8412212#gs.0isb8d> Luettu: 30.4.2022
- Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet (2014:96 ed.). Helsinki: Opetushallitus.
- Opetushallitus. (2022). Miten uinnin ja vesipelastuksen opetus järjestetään korona-aikana. Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/usein-kysytyta/miten-uinnin-ja-vesipelastuksen-opetus-jarjestetaan-korona-aikana> Luettu: 6.4.2022
- Rajala, K., & Kankaanpää, A. (2011). Kuudesluokkalaisten ja aikuisten uimataito suomessa vuonna 2011. Helsinki: Likes.

SUH. (2017). Uimaopetuksen järjestelyt kunnissa. Helsinki: Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto.

SUH. (2020). Koronapandemian vaikutukset uimahallien käyttöön. Helsinki: Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto.

SUH. (2021). Selvitys koronavirusepidemian vaikutuksista uimahallien käyttöön ja koronavirustartunnoista uimahalleissa. Helsinki: Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto.

SUH. (2022). Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton toiminta. Luettavissa: <https://www.suh.fi/toiminta> Luettu: 2.4.2022

SUH. (2022). Uimataitotutkimus 2022. Luettavissa: <https://www.suh.fi/toiminta/uimataitotutkimus> Luettu 1.2.2022

THL. (2021). Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19> Luettu: 3.2.2022

Tilastokeskus. (2021). Koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset. Luettavissa: https://www.stat.fi/til/kjarj_2021_2022-02-18 Luettu 18.2.2022

Valtioneuvosto. (2020). Uusi koronavirus lisää yleisvaarallisten tartuntatautiin joukkoon- tavoitteena estää taudin leviäminen. Luettavissa: <https://stm.fi/-/uusi-koronavirus-lisataan-yleisvaarallisten-tartuntatautiin-joukkoon-tavoitteena-estaa-taudin-leviaminen> Luettu: 2.2.2022

Vasankari, T., Jussila, A.-M., Husu, P., Tokola, K., & Vähä-Ypyä, H. (2020). Koronarajoitukset vaikuttivat rajusti lasten ja nuorten liikkumiseen. M. Kaqntomaa (Toim.), Koronapandemian vaikutukset väestön liikuntaan. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto.

Vilka, H. (2014). Tutki ja mittaa - Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki : Tammi.

Vilpas, P. (s.a.). Kvantitatiivinen tutkimus. Metropolia.

WHO. (2020). Director General's opening remarks at the media on COVID-19. Luettavissa: <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020> Luettu 13.3.2022

Liitteet
Liite 1. Kyselytutkimus

SUOMEN UIMAOPETUS- JA
HENGENPELASTUSLIITTO

Kysely kuntien uimaopetuksen järjestäjille

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto kerää tietoa kunnilta esi- ja alakoulujen uimaopetuksesta ja koronapandemian vaikutuksista opetuksen järjestelyihin sekä mahdollisesti tulevaisuudessa lasten uimataitoisuuteen Suomessa.

Kysely tehdään yhteistyössä Haaga-Helian Liikunnan alemman ammattikorkeakoulun opiskelijoiden, Nina Kurppa ja Fanni Saari, kanssa. Kysely on osa vuoden 2022 6.luokkalaisten uimataitotutkimusta, joka toteutetaan Jyväskylän yliopiston ja Opetushallituksen kanssa.

Kaikkien erilliseen arvontaan vastanneiden kesken arvotaan SUH:n tuotepalkintoja

Lisätietoa kyselystä antaa:
Koulutussuunnittelija Tero Savolainen
tero.savolainen@suh.fi
gsm 0504917444

Yleiset uimaopetusta koskevat kysymykset

Onko paikkakunnallanne uimahalli?

- Kyllä
 Ei

Järjestetäänkö paikkakunnallanne alakoulujen oppilaille uimaopetusta kouluopetuksen yhteydessä?

- Kyllä
 Ei

Mitä ovat päälimmät syyt, ettei opetusta järjestetä?

- Taloudelliset resurssit
 Olosuhteet, ei uimahallia/uima-allasta
 Muu syy, mikä?

Jatka vastaustasi tähän avoimella vastauksella. *

Paljonko lapsia osallistuu vuositasolla alakoulun uinninopetuksen piiriin?

Kuka/ketkä uimaopetustoiminnan järjestävät?

- Liikunta-/vapaa-ajanpalvelut
 Opetustoimi / luokanopettajat
 Uimaseura/liikunta-alan yritys
 Joku muu taho, mikä?

Jatka vastaustasi tähän avoimella vastauksella.

Löytyykö paikkakunnalta koulujen uimaopetuksen järjestelyistä vastaavaa henkilöä? Henkilö, joka suunnittelee vuositasolla: aikataulutuksen, kuljetusten järjestelyt, allasvaraukset jne.?

- Kyllä
 Ei

Voimmeko saada ko. henkilön yhteystiedot?

Montako tuntia uimaopetusta paikkakunnallanne järjestetään esi- ja alakoulun aikana oppilaille?

(Tilanne tämän lukuvuoden aikana)

Esikoulu	<input type="text"/>	(0 - 10)
1.luokka	<input type="text"/>	(0 - 10)
2.luokka	<input type="text"/>	(0 - 10)
3.luokka	<input type="text"/>	(0 - 10)
4.luokka	<input type="text"/>	(0 - 10)
5.luokka	<input type="text"/>	(0 - 10)
6.luokka	<input type="text"/>	(0 - 10)

Onko teillä erillistä opetussuunnitelmaa paikkakuntanne uimaopetuksen sisällöistä?

- Kyllä
 Ei

Arvioidaanko/tilastoidaanko teillä uimataidon kehittymistä eri luokka-asteilla?

- Kyllä
 Ei

Jos erillistä uinnin opetussuunnitelmaa tai tilastoja ei ole ladattavissa, onko mahdollista saada näitä tietoja myöhemmin käyttöömmme? Keneen tässä asiassa voimme olla yhteydessä?

Korona-aikaan aikaan liittyvät kysymykset

Kysymykset koskevat maaliskuussa 2020 alkanutta koronapandemiaa ja sen vaikutuksia koululaisten uimaopetuksen järjestelyihin.

1. Onko korona aiheuttanut muutoksia koululaisuintien tuntimäärässä verrattuna pandemiaa edeltävään aikaan?

- Kyllä
 Ei

Uintitunnit luokkakohtaisesti ennen pandemiaa.

	esik						
	oulu	1.k	2.k	3.k	4.k	5.Jk	6.Jk
Uinnin opetustunnit	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Onko uimahalli ollut suljettuna rajoitusten vuoksi?

- Kyllä
 Ei

Kuinka kauan uimahalli oli suljettuna maaliskuun 2020 - toukokuun 2021 välisenä aikana.

- 1-2 kuukautta
 3-4 kuukautta
 5-6 kuukautta
 7-8 kuukautta
 9-10 kuukautta
 11-12 kuukautta
 Yli 12 kuukautta

4. Saatiinko kunnassa järjestettyä koululaisten uinninopetusta hallin ollessa kiinni?

- Saati järjestettyä täysimääräisesti
 Saatiin järjestettyä osittain
 Ei saatu järjestettyä lainkaan

Tarkenna vastaustasi tähän. Kerro myös, jäikö joku ikäryhmä mahdollisesti kokonaan ilman uinninopetusta?

---

5. Vaikuttiko korona koululuokkien uimaopetukseen osallistumiseen?

- Kyllä
 Ei

Millä tavoin?

---

6. Tuliko tuntien peruutuksia oppilaiden altistumisten/tartuntojen vuoksi?

- Ei tietoa
 Tuli muutamia
 Tuli, useita tunteja
 Tuli, merkittävästi paljon

7. Onko korona vaikuttanut koulujen uimaopetuksen järjestelyihin yleisellä tasolla?

- Kyllä
 Ei

Kuinka se on vaikuttanut?

---

8. Koronapandemian vaikutukset koululaisten uimataitoon paikkakunnallanne. Kuinka näette koronan vaikuttaneen lasten uimataitoon. Millä tavalla se näkyy altaalla uimaopetuksessa?
